

Særnummer januar 2021

Kære alle medlemmer, sponsorer og interesserede i Sanduko

Her et kort særnummer af vores Sanduko Nyhedsbrev for at formidle helt aktuelle ord og foto fra den 5. januar, da en af vores største samarbejdsskoler i Nairobi, i Kenya – Mbagathiskolen - åbnede hele skolen igen efter en lang covid 19- nedlukning siden midten af marts 2020. En længe, længe

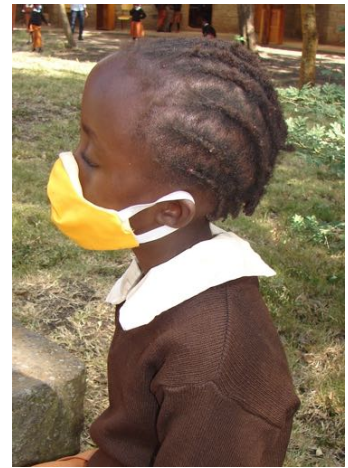
Undervisning af 9. kl. i det fri under akasietræet

ventet dag for de mange børn, lærere og ansatte. Siden november har 5. og 9. klasse, som i det kenyanske skolesystem betragtes som eksamensklasser, været i gang på skole-

len, men denne dag - 5. januar - betød nu den fulde åbning af skolen, også for de mange små børnehavebørn.

Her i Danmark og i Europa må vi i øjeblikket samle alle vores kræfter til at imødegå en mørk vinter med strenge restriktioner og stor utryghed. Lige nu synes situationen anderledes og bedre i Kenya : varme og solskin, en i øjeblikket relativt lav covid19 – smittekurve, og så nu endelig øjeblikket, hvor alle de mange børn i hele Kenya har fået adgang til igen at komme i skole. Og ingen tvivl om, at skolegang i Afrika er livsafgørende for børn. Også selv om det lige nu er med mundbind og strenge restriktioner.

De 350 elever på Mbagathiskolen, hovedsageligt fra underprivilegerede og fattige livsomsændigheder, har, som også tidligere beskrevet, haft en hård tid bag dem præget af slummens utryghed, nød, sult og vold. Egentlig ganske vanskeligt at formid-

le, hvordan alt dette sætter sit aftryk på en barnesjæl.

Men den 5. januar kørte så endelig de to store gule skolebusser ind på grunden allerede kl. 7 om morgenen med de første elever. De gamle gule skolebusser, der har 37 sæder, måtte køre en del ekstra gange op og ned af den hullede jordvej for at kunne overholde de strenge afstandskrav mellem børnene.

Håndarbejdet genoptages efter lang tids pause ude i skolegården

Alle eleverne trådte ud af busserne og begyndte først lidt stille at "indtage" deres elskede skole igen. Mange nye ting at forholde sig til: temperaturmåling ved indgang til klasserne, håndvask og afspritning med mange nye vaskekummer sat op udendørs, de 4 ældste klasser placeret i 4 store telte

sat op på marken, nye enmandsborde overalt, nye skemaer, nye regler for frikvartererne. Og ingen kunne rigtig følge hinandens udtryk eller reaktioner på grund af det obligatoriske mundbind. At hele dette restriktions- og genåbnings set-up var klart og til rådighed skyldes et intensivt fundraising arbejde gennem hele 2020 og som resultat af det en økonomisk støtte fra organisationer og enkelt personer i Europa, herunder også fra Sanduko.

Lærerne fortæller, at børnene i begyndelsen bevægede sig lidt tøvende og stille omkring, men snart åbnede de op, og alt var igen livligt og levende trods de mange restriktioner og nye afstandsregler. Det skønnes fra lærernes side efter disse første skoledage, at børnene fysiske og psykiske tilstand er ok, dog ved lærerne, at de mere traumatiserende og utrygge oplevelser, børnene har haft under nedlukningen, sikkert først vil vise sig noget senere. Et særligt fokus er der på de helt unge piger, som generelt i Kenya har været en meget udsat gruppe under lockdown nødstilstande i Kenya. Livet for kvinder og piger var vanskeligt i Kenyas slumområder allerede inden den globale pandemi ramte. I denne pandemiperiode er volden eskaleret betydeligt,

Undervisning og spisning af den gode mad på afstand i de nye telte

og kulturen gør kvinderne meget frygt-
somme og tilbageholdende med at tale om
det.

Eleverne kunne som følge af restriktionerne
ikke som tidligere spise sammen i skolens
store overdækkede veranda. Noget der el-
lers plejer at være et festligt højdepunkt på
hverdagen. De enkelte klasser hentede mad
i køkkenet ved de store brændekomfurer,
der endelig igen glødede,- og maden blev
så spist i klasserummene eller i teltene ved
de små nye enmandsborde. En del af fun-
draising arbejdet har været at søge midler
til at højne kvaliteten af maden i genåb-
ningsperioden. Det betyder f.eks., at de 120
børn, der bor i skolens kostafdeling, (her af
mange forældreløse) ved siden af deres to
tykke skiver brød hver morgen nu også får
et kogt æg.

Meget nyt at forholde sig til og megen ny
logistik var kommet på plads til genåb-
ningsdagen. Skoledagene er kortere for
børnene, og skemaet omformet ud fra et
dekret fra Undervisningsministeriet i Ke-
nya. Det betyder ingen sang, ingen drama
og dans; og intet samarbejde mellem klas-
ser. Alt det vi også kender her fra de danske
skole- restriktioner.

Hele den samfundsmæssige og økonomiske
dystre baggrund - med konsekvenserne af
en lang nedlukning af det kenyanske sam-
fund gennem mange måneder - betyder en
konstant strøm af mange forældre og dagle-
jere, der spørger om arbejde på skolen.
Egentlig må ingen forældre nu komme på
skolens grund ifølge restriktioner, men alli-
gevel måtte skolelederen flere gange denne
første dag sidde med grædende ulykkelige
mødre, der ønskede at få job for at have
penge til blot den mest enkle mad og vand
til deres børn.

Pandemien er med al tydelighed ikke ovre,
hverken her i vores vestlige del af verden
eller i Afrika. I Kenya er der fortsat stor ut-
ryghed : næste bølge af pandemien, nye
mere smitsomme mutationer der ikke kan
holdes nede i slum områderne, de økono-
miske konsekvenser, og derud over de altid
nærværende med dramatisk voksende pro-
blematikker og katastrofer med sult, kro-
nisk fattigdom, fødevarer usikkerhed, klima-
forandringer. FN gør det nu klart i rappor-
ter, at pandemien i Afrika har ødelagt
høstudbytter, afbrudt forsyningskæder og
udhulet indkomsterne for millioner af hus-
stande. Selv hvor mad er tilgængelig,

mangler stadig flere mennesker hver dag penge til at købe den. Vi risikerer snart at stå overfor en sult- og underernæringskatastrofe, som potentielt vil påvirke 270 millioner mennesker.

Ja, fremtiden byder på enorme og uoverskuelige udfordringer. Men for et øjeblik vil vi med dette nyhedsbrev blot dele ord og foto fra den glade dag, da alle disse fattige børn på Mbagathiskolen igen kom tilbage til tryghed og indlæring.

I næste nyhedsbrev vil vi bl.a. følge op på situationen for de øvrige Østafrikanske Steinerskoler.

Skrevet af

Clara Ussing

De små børn i børnehaven er også tilbage

Klasseundervisning i de nyindkøbte store telte